

Rabbi Mandel Partnership Dedicated
לזכות רפואה וישועה מרדכי בן שרה רינה
לזכות ר' מאיר בן לאה

BITACHON WEEKLY

כי תצא

MENUCHAS HANEFESH

NOTHING IS IMPOSSIBLE

THE KEY TO ANSWERED TEFILLOS

THE POWER OF POSITIVE THINKING

RECOGNIZING YOUR POTENTIAL

by Rabbi Yehuda Mandel

TO RECEIVE BITACHON WEEKLY BY EMAIL SEND A
REQUEST TO: weeklybitachon@gmail.com

AND NOW IN SPANISH bitajonsemanal@gmail.com

For Dedications call
(732) 363 – 1180

The Weekly Vaad can be heard

on Kol Halashon
(718) 906 – 6400
Option 1, 4, 93

www.kolhalashon.com

And now available on:

Bitachon Hotline
"A Life of Bitachon"
(732) 719 – 3898

Rabbi Mandel can also be heard on Kav Hashgacha Pratis 518-613-0140
Yiddish #122 Hebrew #222 English #322

The new edition of Bitachon Weekly is researched and edited by
Rabbi Yaakov Shur

לזכרון עולם בהיכל ה'

לזכר נשמות

נחמן בן זאב קהת משה
יטלא בת יהודה
אהרן בן יהודה אריה הכהן
טאבא בת ביילא
שרגא פייבל בן משה יוסף
גבריאאל בן פנחס
רחל בת נחמן
משה בן פנחס

לזכותן של

שרה יהודית בת ביילא
חיה פערל בת ביילא

BITACHON WEEKLY

כי תצא תשפ"ד

IN THIS ISSUE

- ALTHOUGH STRONG URGES NEED TO BE BROKEN, SOMETIMES THEY CAN BE CHanneled POSITIVELY
- HESITATING CAN MAKE IMPROPER DESIRES DISAPPEAR
- ALWAYS TALK ABOUT POSITIVITY, UNTIL THE ENTIRE "CULTURE" OF YOUR FAMILY IS TO BE HAPPY AND POSITIVE
- *YISSURIM* NEED TO BE APPRECIATED IN A POSITIVE WAY
- DURING *Y'MEI HADIN* NOTHING IS MORE VALUABLE TO HELP YOU THAN *BIZYONOS*
- APPRECIATING YOUR *YISSURIM* GIVES THEM "SOUL" AND MEANING
- AT THE NUCLEUS OF OUR *AVODAS HASHEM* IS OUR *NESHAMA* AND HEART
- KEEP LEARNING *MUSSAR* EVEN IF YOU DON'T SEE RESULTS
- YOUR THOUGHTS AND DESIRES TO LEARN *MUSSAR* DURING *ELUL* MAY BE MORE VALUABLE THAN THE ACTUAL DOING *TESHUVA!*
- BEING BROKEN ABOUT YOUR HOPELESS *TESHUVA* SITUATION HAS TREMENDOUS VALUE IN *SHAMAYIM*
- THE FEELING OF STRESS OR PRESSURE IS A TYPE OF CONFINEMENT AND "*MITZRAYIM*"
- "*YETZIAS MITZRAYIM*" MEANS *BITACHON* & *SIMCHA* & CALMNESS, LIKE A BABY IN HIS MOTHER'S ARMS
- BE BROADMINDED TO ACCEPT ALL THOSE IMPERFECT PLAN B'S IN YOUR LIFE
- EVERY MINUTE OF YOUR LIFE IS AN OPPORTUNITY TO START A NEW *M'HALECH*
- STORIES OF *NOVARDOK*

פרשת כי תצא

אֲשֶׁת יִפֹּת תֹּאֵר כֹּה יֵא

Although Our Strong Urges Need to Be Broken, Sometimes They Can Be Channeled Positively

People who work on their *Middos* and break their *Retzonos* can be *Zoche* to great *Nissim*, and just like they break their *Tevah* (nature), *Midda K'neged Midda* Hashem will break the rules of *Tevah* for them, like *K'riyas Yam Suf*. (*Seforim HaKedoshim*¹). But not always is a person meant to go against his nature. Sometimes, it's appropriate to channel your *Yetzer Hara* and use it for good, like for example *Dovid HaMelech*, who used his 'lust for killing' for killing the *Pelishtim*. **

Hesitating Can Make Improper Desires Disappear

When a person has a *Yetzer Hara* for an: אֲשֶׁת יִפֹּת תֹּאֵר, he is permitted to marry her, but he must wait; first she has to cry in front of him, and try to look ugly. The same with fighting our own bad *Retzonos*. Sometimes you need to keep hesitating and trying to understand the stupidity of your anxiety, or your *Kin'ah*, *Ta'ava*, *Kavod*, and *Ka'as* (anger) issue, and hopefully it will disappear.

In the next section of our *Parsha*, we have a: אִשָּׁה פְּנוּיָה less loved wife, whose son is older than the beloved אֶהוּבָה, and we have to go against

our *Ratzon* and give the: הַשְּׂנוּאָה son of the less loved wife a double: יְרוּשָׁה inheritance, since he is the *Bechor*. Then in the next section we have a: בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה (wayward son), in which you have to cause your own child to die! A *Yid* has all kinds of daily *Retzonos*. Sometimes you need to give in at least momentarily, since it's too difficult to fight. Some people may need to learn *Torah* with one hand, and a *Pepsi Cola* in the other hand! ****

And sometimes you had better give in, since your *Shalom Bayis* or job may be at stake if you don't...

אֵינֵנוּ שֹׂמְעֵי בְקִלְנוֹ כֹּה א

Always Talk About Positivity, Until the Entire "Culture" Of Your Family Is to Be Happy and Positive

The *Torah* foresaw how a negative situation can worsen, and the: בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה (wayward son) is killed now, since he is on a negative path. יָמוּת זָכָאִי, וְאֵל יָמוּת וְיָב סִנְהֵדְרִין עֵא ב. Let him die now, while he is still innocent, and not later when he'll become a danger to society. I once knew an extremely problematic family in *Eretz Yisroel*, with 5 children off the *Derech*, and all kinds

of mental illnesses. It didn't make sense to me, since the father seemed 100% okay. One day, he revealed to me that his grandfather had once been in a severe

Always see evil and weakness as potential goodness and greatness. Worrying about sins is often a big Yetzer Hara to get you depressed. It also mitigates a person, and it makes him narrow-minded and "boxy"

***

¹ ספר ייטב לב (פרשת וירא, עה"פ ואברהם ושרה זקנים וגו' עד היפלא מה' דבר, יח, יא-יד) ונקדים עוד מאמר חז"ל (ברכות כ א) מאי שנא קמאי דמתרחיש להו ניסא, משום דמסרו נפשיהו אקדושת השם כו'. ופירשו המפורשים דהיינו טעמא, כי נס הוא חוץ לטבע, ומי שעובד השי"ת חוץ לטבע, הקב"ה עושה לו נס חוץ לטבע, מדה כנגד מדה. אבל מי שאינו צדיק רק על פי הטבע, אינו עושה לו רק על פי הטבע, ולא נס שהוא חוץ לטבע.

accident, and spent his life in pain, *Rachmana Litzlan*. **

The family was constantly involved in admiring and glorifying the elder *Baal Yissurim*, and this father admitted to me that he developed way too much respect for *Baalei Yissurim*, and subconsciously he secretly desired a life with pain, *Rachmana Litzlan*. It is so important to always talk about positivity, until the entire "culture" of your family is to be happy and positive. ***

Yissurim Need to Be Appreciated in A Positive Way

However, talking all day about the (positive) *Tzidkus* of others can also be negative, since it invites envy, resentment, and depression. The best thing is for each person to constantly work on *Sameach B'chelko*, to admire the qualities that Hashem gave him, and to appreciate your *Yissurim* in a positive way, until you're full of pity for those who don't have your type of *Yissurim*. **With the right *Ma'amarei* ("sayings" of *Chazal*, you can prove any situation to be the most ideal in the whole world.**

וְהִפִּילוּ הַשֹּׁפֵט כַּה ב

During *Y'mei HaDin* Nothing Is More Valuable to Help You Than *Bizyonos*

Rashi says² that a person who receives 39 *Malkus* doesn't stand or sit; he bends. We can suggest that bending is the stance of

Hachna'a, which is the *Ikar* part of *Teshuva*. "Bending" and giving in and asking *M'chila* (forgiveness) even when it isn't comfortable,

is a big *Yesod*. Also, the *Torah* says: וְנִקְלָה (the person receiving *Malkus* has been disgraced) which teaches a new *Halacha*, that if a person breaks loose and runs away during *Malkus*, his is *Patur* (off-the-hook and he will receive no lashes) because he had *Bizyonos!* (*Gemara*³). Here comes a *Rasha* who deserves punishment because he sinned, despite being warned, yet, *Bizayon* saves him! **

Remember! There is nothing as valuable as *Bizyonos* to help you during *Y'mei HaDin V'haRachamim*. **So thank Hashem all day for all those extra *Bizyonos* during *Elul*, and don't complain** about them, *Chas V'shalom* (and certainly don't take *N'kama*). You are being saved from serious issues, *Chas V'shalom*, thanks to your precious *Bizyonos*. **All kinds of pain, humility, and a: נֶשֶׁבַר לֵב broken heart does wonders for your soul, especially if you accept and appreciate them.** ***

Appreciating Your *Yissurim* Gives Them "Soul" and Meaning

Chazal say: תְּפִלָּה בְּלֹא כְּוָנָה כְּגֹוֹף בְּלֹא נְשָׁמָה נְשָׁמָה davening without *Kavana* is similar to a human body without a *Neshama*. The same is true with *Kabalas Yissurim*. If you have

By learning lots of Mussar about Bitachon, and not wanting Kavod, you can diminish your Yissurim almost completely. Do this, and you'll be happy forever

² רש"י עה"פ וְהִפִּילוּ הַשֹּׁפֵט (כה ב) מלמד שאין מלקין אותו לא עומד ולא יושב אלא מוטה.

³ מכות כג א, שבועות כח א, אמר שמואל, כפתוהו ורץ מבית דין, פטור (ונתבזה במנוסה זו ואיכא ונקלה אחר, כיון שנקלה הרי הוא אחר. רש"י בשבועות ד"ה התם רץ).

וכתב בשו"ת חתם סופר (או"ח ס"ס קעה) נחזור להנ"ל עכ"פ לפטור מיסורי כרת סגי על כל בעילה להתענות ל"ט ימים, אפילו בימי החורף שקול יום הצום כמכה א' ברצועת בית דין, והיינו עם צירוף הבושה שיתבייש בוידוי ברבים, כי לולי כך אינו דומה סיגופו בסתר למכת ב"ד בפרהסיא שהרי קיי"ל (מכות כג א) כפתוהו על העמוד ורץ פטור מפני שהבושה כפרה, ש"מ שהבזיון שקול כמלקות, אך היכא שמתבייש ברבים יש לומר של"ט תענית שקולים כל"ט רצועות.

Kavana, i.e., you don't just "roll with the punches", but you have *Kavana* and *Simcha* and thought about the pain that Hashem gives you, then everything going on in your life has meaning, it has a "*Neshama*". ****

And when a person keeps *Chazzering* (reviewing) *Seforim* and *Ma'amarei Chazal*

that glorify the greatness of *Torah*, his learning has a totally different meaning. The same is true with *Hachnosas Orchim*, *Nichum Aveilim*, *Bikkur Cholim*, *Tz'niyus*, and *Kedusha*. They say that when he had a guest, R' Baruch Ber *Zatzal* would repeat again and again: "אן אורח, אן אורח" "A guest! A guest!" *****

If you put a drop of pond water under a microscope, you will see tiny microbes (water creatures like amoeba and paramecium). Both are tiny, live, moving creatures. They swim and swallow each other, and divide and multiply. There is a ball-like nucleus inside them, and when they divide, each new amoeba also gets a nucleus. *****

At the Nucleus of Our Avodas Hashem Is Our Neshama and Heart

R' Baruch Ber Leibowitz (center) with his son R' Yakov Moshe (right)

Everything needs a *Neshama*; like the sap of a tree, which gives the tree life. This is why: "Hashem wants our heart" is so important. Even if you're lacking in *Avodas Hashem* and in doing *Teshuva*, the main thing is the *Neshama*; i.e., the nucleus, which is the *Ratzon* (your positive desire)! And by

Korbanos in the *Bais Hamikdash*, throwing blood is all over the place, and it is the biggest *Mitzva*. Perhaps the reason for this is because the blood is the *Neshama* (הדם הוא הנפש) and the essence and the lifeline. Every time a *Cohen* throws the blood, it symbolizes glorifying the *Ratzon Tov* of a person. Blood comes from the heart. We show Hashem with the throwing of the blood that our *Ratzon* is to be good! Now we have a totally different perspective to all the

blood being used by the *Korbanos*.

Keep Learning Mussar Even If You Don't See Results

Learning *Mussar* can be discouraging, especially when you don't see it affecting your actions. R' Chatzkel Levenstein *Zatzal* encouraged learning *Mussar* despite this⁴,

⁴ ספר אור יחזקאל (שיחות מורינו המשגיח הגה"ח רבי יחזקאל לעוינשטיין צוק"ל, מנהלה הרוחני של ישיבת פוניבז' בא"י, ומלפנים בישיבת מיר בארץ ובחו"ל, חלק ז (דרכי העבודה) ב"ב תשסא, עמ' יז) תחילה עלינו להבין את היסוד הגדול כי אמונה דומה לאויר, וכשם שאין שום אפשרות לאדם לחיות אפילו שעה קלה ללא אויר, וכאשר אדם מתקשה בנשימה נותנין לו חמצן כדי שינשום בנקל, וראה בחובות הלבבות (שער הבחינה, פ"ה) בביאור מדוע יש אויר בעולם תמיד, כי כל דבר הנצרך מאוד בעולם לפי גודל הצטרכותו כן יקל מאוד למוצאו, כן הדברים בעינים רוחניים בנגוע לאמונה, האמונה דרושה ונחוצה תמידית לאדם, וכל ימי חייו מוכרח לחיות ולנשום אמונה. וביותר יש להוסיף כי בשעה שלא יתחזק וישאף אמונה, לא רק שחסירה לו האמונה באותה שעה, אלא שואף באותו זמן כפירה ומחשבות העולם הזה הסותרות את האמונה. ולכן ביאר הסבא מקלם ז"ל, בהא שכל העולם והסובב אותו מלאים אפשרויות לראות ולהתחזק באמונה, וכנאמר (איוב יט כו) מְבַשְׂרֵי אֶחָדָה אֶ-לוֹהַ, כִּיֹּן

since the actual *Limud HaMussar* is a big *Zechus*. People are impatient and want results. They have no idea of the *Chashivus* of their tiniest *Ratzon*. **

During the Nuremberg Trials in Germany 1946, 10 top ranking Nazis were all hung on one day. They all had different reasons for their murderous unspeakable actions. The worst of these ten was Julius Streicher, who was the editor of *Der Sturmer*, the virulent antisemitic newspaper, which was the most popular antisemitic propaganda. *** He had no remorse whatsoever, straight until the very end of his life. רשעים אפלו על פתחה של גיהנום אינם חוזרין Even when standing at the doorway to *Gehinom*, *Reshaim* do not change. Although all the 9 others were involved in the actual killing of Jews, and he was just involved in educating the masses to do their evil, he was the worst. We can

*During
Elul,
make
sure to
learn
extra
Mussar*

suggest that sometimes a mind that is always occupied in evil is a worse situation than actually doing evil. ****

Your Thoughts and Desires to Learn *Mussar* During *Elul* May Be More Valuable Than the Actual Doing *Teshuva*!

Like *Chazal* say: הררהורי עבירה קשין מעבירה יומא א thinking bad thoughts are worse than doing the actual sin. מדה טובה How much more is this true in a positive way! **Don't make away with all your thoughts and talks and trying to learn *Mussar* during *Elul*.** This might be extremely valuable in being *Zoche B'din* on *Rosh Hashanah*, especially since: רחמנא ליבא בעי Hashem wants our intentions. By Hashem, the main thing is your desire to change, and your striving and learning extra *Mussar*. The famous *Klal* (rule) of the *Chovos Halvavos*, *Rabeinu Yonah*, and *Madregas HaAdam*⁵: Just do the best

שהאמונה הכרחית, לכן אפשרויות הכרת האמונה רבים הם לאין שיעור, וכדוגמת דברי החוה"ל דלעיל לגבי אויר באפשרויות חיי העוה"ז. ומשו"ה ניתנו לנו מצוות ציצית ותפילין כל יום, כדי שלא נסיח דעתנו אף לשעה קלה מחובת האמונה כי מצוות אלו מחזקות יציאת מצרים שכל כולה מציאות אמונה.

ובאמת הדברים עמוקים יותר. אף כאשר הגיע אדם למדרגת היותו מאמין, אין די בכך שנחשב ונקרא מאמין. אלא תכלית האדם להגביר ולהגדיל את הכרתו באמונה באופן תמידי, וכל ימי חייו צריך לחדש ולחזק את הכרתו. וגוף ההכרה עצמה היא התכלית, ובהכרה גופא טמונה ההצלחה (וכל שיוסיף ויחזק הכרתו בזה אף יגביר הכרתו) כי אין האמונה יעד מסוים שצריך להגיע אליו, וכאשר הגיע להיותו מאמין כבר השיג את מטרתו, אלא אף בהיותו מאמין, חייב להוסיף ולהגביר תמיד את הכרתו ולחדש יסודות ועיקרי אמונה בקרבו.

ובזה היה הסבא מקעלם ז"ל משיב לאותם אנשים המתאוננים שאין כדאי להם ללמוד מוסר, באומרם שלימוד המוסר אינו משפיע עליהם ולא מועיל לשנות את ארחות חיהם, וביותר, שכאשר עוסקים במוסר ומגלים ולומדים ענינים חדשים, ואילו בנוגע להתנהגותם למעשה, אין לכך כל השפעה מוחשית. נמצא כי התביעה עליהם יותר גדולה ויותר חזקה כיון שידיעתם והכרתם חזקה, וא"כ עדיף להם לא לעסוק בלימוד המוסר ולא להגביר את הכרתם, ממילא התביעה עליהם תהא קטנה יותר. אבל להאמור נראה כי טעות בידם, אמת נכון הדבר שהתביעה עליהם תהא גדולה יותר, אבל אין להשוות את השכר שיהיה להם עבור אותה ההכרה עצמה שהגיעו אליה בשעת לימוד המוסר, וכדאי העונש הגדול תמורת השכר שיהיה עבור ההכרה עצמה.

⁵ חובות הלבבות שער חשבון הנפש (פרק ג, חשבון האחד ועשרים) ראוי לך אחי שתבין, כי רוב הענין המכוון במצוות שהן בגופים ובאברים, הוא להעיר על המצוות אשר תהיינה בלבבות ובמצפונים, מפני שעליהן משען העבודה והן שורש התורה, כמו שכתוב (עקב י כ) אֵת ה' אֱלֹקֶיךָ תִירָא אֹתוֹ תַעֲבֹד, ואמר (נצבים ל יד) כִּי קָרֹב אֵלֶיךָ הַדָּבָר מֵאֵד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשׂוֹת, ואמר (עקב י יב) מֵה' אֱלֹקֶיךָ שָׁאֵל מַעֲמָךְ כִּי אִם לִירְאָה אֵת ה' אֱלֹקֶיךָ. ומפני שהיה זה למעלה מכח האדם, ולא ייתכן לו עד שיפרד מרוב תאוותיו הבהמיות, ויכריח טבעיו, ויקשור תנועותיו, העביד אותו הבורא בגופו ובאבריו במה שיש ביכלתו, עד שיקל עליו לעמוד בהם. וכאשר ישתדל בהם המאמין בלבו ובמצפונו ויגיע מהם כפי יכלתו, יפתח לו האלקים שער המעלות הרוחניות, ויגיע מהם אל מה שלמעלה מיכלתו, ויעבוד הבורא יתברך בגופו ובנפשו, בנראה ובנסתרו, כמו שאמר דוד, עליו השלום (תהלים פד ג) לְבִי וּבִשְׂרִי יִרְנְנוּ אֶל אֱלֹהֵי חַיִּי. וכבר משלו זה לאדם שנטע אילנות, ונכש שרשיהם, וניקה האדמה מן הקוצים ומן העשבים, והשקה אותם בעת הצורך, ודימן אותם, ואחר כן הוא מייחל הפירות מאת האלקים יתברך, ואם יתעלם

you can, and Hashem will give you *Siyata D'shmaya*.

"Stop those lifetime *Kin'ah, Ta'ava, Kavod, and Ka'as* (anger) problems"; all this is

Being Broken About Your Hopeless Teshuva Situation Has Tremendous Value in Shamayim

The *Chazzan* on *Yamim Nora'im* starts off with: הַנְּי הָעֲנִי מִמַּעַשׁ I am destitute of good deeds, and the *Mishna* in *Taanis* says⁶ that a: ש"ץ *Chazzan* who leads the *Tefila* during difficult times has to be a broken person (בֵּיתוֹ רִיקָם). **If you are broken about your Teshuva situation, since you haven't found realistic solutions to get rid of your sins, this itself has tremendous value in Shamayim.** *****

How fortunate are all those broken souls who wish they would learn and daven better etc. The perfect Tzaddik that we all envy is not necessarily "the real thing"

priceless on *Yom HaDin*. So keep learning extra *Mussar*, keep saying *Orchos Chaim* of the *Rosh*, and have *Bitachon*. You'll be *Zoche* to a great new year, with Hashem's help. כְּתִיבָה K'siva Va'chasima Tova

זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים בדרך בצאתכם ממצרים כד ט The Feeling of Stress or Pressure Is a Type of Confinement and "Mitzrayim"

We are commanded to remember how Hashem punished *Miriam* with *Tzora'as* (for speaking *Lashon Hara* about her brother *Moshe*) "on the way, **when we went out of Mitzrayim**". What does

"I wish I would learn and/or daven better" or "Improve my *Bain Adam La'chaveiro*" or

מעבודתם ומעיון עליהם, לא יהיה ראוי שיתן לו הבורא יתברך מהם פרי. וכן בעל מעשה העבודה, **אם ישתדל וימהר ויחיר לעשות מה שיש ביכולתו, יעזרהו האלקים לעשות מה שהוא למעלה מיכולתו**, אשר הוא הפרי העליון והטובה הנכבדת מאת האלקים על סגולתו ואנשי אהבתו בעולם הזה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות ד ט) כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר, ואמר החכם (קהלת ב כו) כי לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ודעת ושמחה, ואמרו חכמינו זכרונם לברכה (עבודה זרה כ ב) תורה מביאה לידי מעשה, מעשה מביא לידי זהירות, זהירות מביאה לידי זריזות, זריזות מביאה לידי פרישות, פרישות מביאה לידי נקיות, נקיות מביאה לידי טהרה, טהרה מביאה לידי חסידות, וחסידות גדולה מכולם, שנאמר (תהלים פט כ) אַז דַּבַּרְתָּ בְּחַזֹּן לַחֲסִידֶיךָ, ואם יתעלם ממה שיש ביכולתו, ויקל במה שיש בכחו, תרחק עזרת האלקים ואמצתו ממנו, כמו שנאמר (משלי טו כט) רְחוּק ה' מְרֻשָּׁעִים, ואמר (ישעיה נט ב) עֲוֹנוֹתֵיכֶם הִיוּ מִבְּדָלִים בֵּינְכֶם לְבֵין אֱלֹקֵיכֶם.

ובשערי תשובה לרבינו יונה (שער א אות א) והתבאר בתורה **כי יעזור השם לשבים כאשר אין יד טבעם משגת, ויחדש בקרבם רוח טהור להשיג מעלות אהבתו**, שנאמר (נבצים ל ב) וְשָׁבַת עַד ה' אֱלֹקֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל כָּל אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְךָ הַיּוֹם וּבְיָדְךָ כָּל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ, ואומר בגוף הענין (נבצים לו ו) וּמַל ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת לְבָבְךָ וְאֶת לִבְךָ זָרְעֶךָ לְהַשִּׁיג בְּאַהֲבָתוֹ. ובספר מדרגת האדם (מאמרי הסבא מנובהרדוק, רבי יוסף יוזל הורביץ זצ"ל), הוצאה חדשה ירושלים תשסב. מאמר נקודת האמת פרק ז, עמ' קעד-ה) וזהו מה ששאלו להנביא (יחזקאל לג י) כִּי פָשַׁעְנִי וְחַטָּאתֵינוּ עָלֵינוּ וְכִּם אֲנַחְנוּ נִמְקִים וְאִיךָ נִחֶיָה, כיון שאנו ברשות לבנו ומצודה פרוסה על כל החיים, ואיך נשוב, כי קשה לפרוש אחר שהעבירות כבר עברו למעלה ראש? ולהסיר הטענה זאת אמר הנביא (שם פסוק יט) וּבָשׁוּב רָשַׁע מִרְשָׁעוֹ וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וְצָדָקָה עָלֵיהֶם הוּא יְחִיָּה, **אם אתם תשובו ותשתדלו בכל יכלתכם לעשות כל מה שבידיכם, אז יערה עליכם רוח ממרום שתתקיים אצלכם "עליהם הוא יחיה"**, ומאמר הכתוב (ירמיה ג כב) "אֲרָפָה מְשׁוּבְתֵיכֶם" היינו, שאני בעצמי ארפא לכם, וכמו שאמר הגר"א (קול אליהו, סוכה נב א) על מה שאמרו חז"ל (שם) יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו, ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו לא היה יכול לו, **שאימתי הקדוש ברוך הוא עוזרו, בשעה שאלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו לא היה יכול לו, היינו שכבר עשה מה שבידו, אבל אם גם בלא עזר ה' יש בידו אם ירצה, אז אין הקדוש ברוך הוא עוזרו, כי אם הוא אינו חס על עצמו, מי יחוס עליו, וזה יש בידו להתרחק ממקום עבירה, שלא להתחבר עם חברים רעים, ולבקש מקום של יראת שמים, וילמוד מוסר לחזק הסכמתו וישגיח על כל חוט השערה. ואם אחר כל המעשים, יפעם רוחו ויתהפך בדעתו, ע"ז אמר הנביא (ירמיה ג כב) "אֲרָפָה מְשׁוּבְתֵיכֶם", שאתן לכם סייעתא דשמיא אחר שתעשו כל מה שבידיכם.**

⁶ משנה תענית (ב ב) עָמְדוּ בַתְּפִלָּה, מוֹרִידִין לְפָנֵי הַתְּבָה זָקֵן וְרָגִיל, וְיֵשׁ לוֹ בָּנִים, וּבֵיתוֹ רִיקָם (שארין בביתו במה לפרנס את בניו, ומתוך שנפשו עגומה עליו, מתפלל בכונה. אי נמי, ביתו ריקן מן העבירות, שלא יצא עליו שם רע בילדותו. רע"ב) כְּדִי שְׂיָהָא לְבוֹ שְׁלָם בַתְּפִלָּה.

Yetzias Mitzrayim have to do with the *Tzora'as* that *Miriam* had? Actually, *Yetzias Mitzrayim* is mentioned everywhere. We are nice to *Ani'yim* (the poor), the *Ger*, the *Yasom* and *Almana*; all because of *Yetzias Mitzrayim*.⁷ *Mitzrayim* comes from the word: *Meitzar*, i.e., boundaries, limitations, far'kvetched, narrow minded, and pressure (להצני), and we left *Mitzrayim* to come to *Eretz Yisroel*, which is: ארץ טובה ורחבה a wide and spacious land, with: ארץ נחלי מים relaxing and moving waters, ארץ זבת חלב ודבש flowing with milk and honey, ארץ הזנוחה ואל הנחלה the **Menucha** (resting place) and *Nachala* (hereditary land), and *Rashi* in *Parshas Eikev* describes⁸ how much easier it is for your fields to get watered in *Eretz Yisroel* than in *Mitzrayim*. **

Yetzias Mitzrayim Means Bitachon & Simcha & Calmness Like a Baby in His Mother's Arms

That's why *Shabbos* is connected to *Yetzias Mitzrayim*,⁹ because it is a time of *Menucha* and *Simcha*, similar to "*Yetzias*" (leaving the

confinement of) "*Mitzrayim*". And the *Torah* mentions allowing: murderers רוצחים to run away to: *Arei Miklat* (cities of refuge) next to *Yetzias Mitzrayim*;¹⁰ as if to say: Let them go there! *Mitzrayim* is loaded with *Tzim'tzum*, hatred, and jealousy, like it says: ויקצו מפני בני ישראל שמות the *Yidden* were like thorns in the eyes of the *Mitzri'im* (*Rashi*¹¹). A *Yid* has to be **relaxed** in the hands of Hashem: נפשי כגמל עלי like a baby in his mother's arms. *Yetzias Mitzrayim* is mentioned everywhere. It is the *Yesod of Emuna*. אנכי ה' אלקיך אשר I took you out of *Mitzrayim* – Who can do anything! ***

Avoda Zara means worshipping: עץ וסלע wood and stone, which is a kind of *Tzim'tzum* and "limits", unlike Hashem who has unlimited goodness. Being critical and speaking *Lashon Hara* is a sign of being narrow and not understanding others. Antisemitism (like *Mitzrayim*) is being closed and blind without accepting another type of person and *Fargining* him the goodness that he has. All *Machlokes* in *Klal*

Every person has his "Mitzrayim", (i.e., his unfortunate issues in life). Learn to laugh at your personal Mitzrayim's (life issues), and the same with not being impressed by strong and powerful people, or when faced with "impossible" situations

⁷ לא תטה משפט גר יתום ולא תחבל בגד אלמנה. וזכרת כי עבד היית במצרים ויפדך ה' אלקיך משם על כן אנכי מצוך לעשות את הדבר הזה. (כד יז-יח) כי תקצר קצירך בשדך ושכחת עמר בשדה לא תשוב לקחתו לגר ליתום ולא למנה יהיה למען יברכך ה' אלקיך בכל מעשה ידך. כי תחבט זיתך לא תפאר אחריו לגר ליתום ולא למנה יהיה. כי תבצר כרמך לא תעולל אחריו לגר ליתום ולא למנה יהיה. וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים על כן אנכי מצוך לעשות את הדבר הזה.
⁸ רש"י בפרשת עקב עה"פ כי הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה לא כארץ מצרים הוא אשר יצאתם משם אשר תזרע את זרעך והשקית ברגלך כגן הירק (יא י) ארץ מצרים היתה צריכה להביא מים מנילוס "ברגלך" ולהשקותה, וצריך אתה לנדד משנתך ולעמול, והנמוך שותה ולא הגבוה, ואתה מעלה המים מן הנמוך לגבוה, אבל זו "למטר השמים תשתה מים", אתה ישן על מטתך, והקב"ה משקה נמוך וגבוה, גלוי ושאינו גלוי, כאחת.
⁹ וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויצאך ה' אלקיך משם ביד חזקה ובזרע נטויה על כן צוך ה' אלקיך לעשות את יום השבת. ואתחנן ה טו.
¹⁰ אז יבדיל משה שלש ערים בעבר הירדן מזרחה שמש לנס שמה רוצח וכו' אלה העדות והחקים והמשפטים אשר דבר משה אל בני ישראל בצאתם ממצרים. ואתחנן ד מא-מה.
¹¹ רש"י עה"פ ויקצו מפני בני ישראל (א יב) קצו בחייהם. ורבותינו דרשו כקוצים היו בעיניהם.

Yisroel also stems from *Mitzrayim* personality. ****

Be Broadminded to Accept All Those Imperfect Plan Bs in Your Life

You are closed up, as if only your *Shita* counts. *Yetzias Mitzrayim* means *Bitachon* and *Simcha*; and being satisfied & relaxed without envy. The messages of *Yetzias Mitzrayim* are throughout our *Torah* and *Chagim* and *Nusach HaTefila*, because all day long we have *Nisyonos* in "Tzim'tzum". Accepting *Yissurim* also means relaxing. It once happened that a certain person didn't daven so **shtark during Elul, and was told that since he didn't daven well, he has a: לב נִשְׁבֵּר broken heart, which is often more Chashuv than the biggest Mitzvos.** *****

You need to be broadminded to accept all those imperfect Plan Bs in your life. Don't be narrow by insisting "I messed up!" I'm "no good". Relax about your mistakes; they are all L'tovah. All your "issues" are *Mitzrayim's*, that you have to learn how to accept, or have *Bitachon* that they will disappear. *****

Many people feel that all the *Mussar* they learn during *Elul* isn't real, since they don't feel a change. R' Chatzkel Levenstein *Zatzal* said¹² that the very involvement in *Mussar* is already a *Zechus* and a *Tikun*. Perhaps the fact that your pain and frustration is not really pulling you out of your issue is itself the biggest *Zechus*. *****

Every Minute of Your Life Is an Opportunity to Start a New M'halech

All your life you considered yourself a

sensitive person, and this caused loads of *Bain Adam La'chaveiro* problems, with *Ka'as* (anger) and *Hakpada*, depression, anxiety, etc. Be broad! Leave the *Mitzrayim*, i.e., your "locked in" past, and decide that you're not really a sensitive person. Perhaps this can be

a reason why leaving *Mitzrayim* in: *הַדָּשׁ הָאָבִיב* the spring is so important, that *Bais Din* must add an extra month to the calendar in order to make sure that *Pesach* always comes out in the spring. Spring is the time for rejuvenation! *****

Spring is when new flowers and leaves are in bloom, and the perfect time for *Pesach*, since the whole *Yesod* of *Yetzias Mitzrayim* is leaving your past and starting new! The powerful *Bais Din* creates a new month in honor of *Pesach*. They are indeed the epitome of *Yetzias Mitzrayim* by making a second *Adar*. The whole idea of *Teshuva* is a form of *Yetzias Mitzrayim*. Stop ruining your future by continuously remembering your dismal past! Every minute of your life is an opportunity to break out from a

dismal past and start a new *M'halech*. *****

The next time you say *Zecher L'yetzias Mitzrayim*, remember how new worlds are always available to an *Oved Hashem*; in the form of new *Yeshuos*, and yourself becoming a new person.

STORY

On the way to the *Bais Medrash*, a *Yungerman* stopped me and told me that he was about to have a serious, complicated court case, loaded with unending aggravations and all kinds of *Yissurim*. I told

We try not to worry about tomorrow; we are happy with every precious moment of our lives. We also accept all our Chesronos and pecklach with Simcha

¹² אור יחזקאל (הובא לעיל אות 4).

him: "The whole story never happened!" loudly and emphatically, and with *Shtoltz*, like there isn't even a "*Hava-Amina*" (possibility). (This is my ongoing style to all court cases, and similar skirmishes with authorities). ** Two days later, he gets a message that one of the lawyer's wives became ill, and they have to cancel the entire court case at least for a year. I told him: "A year! Just forget about it. It's never going to happen, with Hashem's help!" This just happened about a month ago. ***

Another *Yungerman* was crying to me about a situation that he was summoned to court, and in all probability, he will sit in jail for the rest of his life. ****

It's all on paper and documented how he contradicted himself and said the wrong thing, again and again. He will also cause 50 other *Yidden* to be in big trouble, because of what he did. He and his wife were in major anxiety mode, *Rachmana Litzlan*, and were *Mamash* falling apart. They were totally dysfunctional, so I asked to have his wife listen on speaker, as I yelled my usual *Nusach* (same as above: לא היו דברים מעולם

"The whole story never happened!"). When I was finished with them, they were both in a different world; all cheered up and totally positive, with a mode of: "Hashem can do anything!" *****

Two weeks later, he called me up about something totally unrelated. He had totally forgotten about the court case. The whole thing became: בטל ויבוטל null and void. A

week later, another nervous wreck called me with a horrific court case that would ruin his life, *Rachmana Litzlan*. I laughed and laughed, and calmed him down considerably. Two days later it was all but forgotten. He was totally "off the hook". *****

My secret: I myself once had a serious court case regarding a family member, and while everyone was scared stiff trying to salvage what they can in a losing situation, I was busy putting hours into *Mussar* and *Bitachon*. We came out with flying colors as I had consistently predicted, in less than a half hour. *Aderaba, Aderaba*. *****

Since then, I view all these scary situations (like court cases) with: ביטול belittling, and I feel how Hashem is totally in charge, and all those fearsome judges and lawyers and large court rooms are like big jokes compared to Hashem. I also recommend trying to take *Yom HaDin* on *Rosh Hashanah* seriously, by putting out scary leaflets about *Yom HaDin*, and talking about

the seriousness of *Yamim Nora'im*, and Hashem will save you from dangerous court cases, since you are serious about the true court case of Hashem.

Hashem intentionally makes a situation or a person scary like an "ogre" or a "bear", to see if a person can dominate his mind with fear of Hashem, who is much stronger than anything. If in his mind he belittles the power of the "bears" and "ogres" of his life, and remembers how Hashem is really in charge, and is full of goodness and Yeshuos, then indeed Hashem will continue doing Nissim and Yeshuos for

הרה"ג מו"ר ר' אהרן שעכטר זצוק"ל
 ז' אלול תשפ"ג
 My Rebbe, R' Ahron Shechter Zatzal

I have no words to express my lifetime admiration for this *Tzaddik*. I have a few stories that I personally experienced. I was in Camp Morris, standing next to a *Chashuva Yungerman* after davening *Mincha*, and R' Ahron *Zatzal* pointed to me, hinting that becoming friendly with this person would be good for my own self-esteem. I had the same experience with R' Shia Fishman *Zatzal*, who encouraged me (as a lonely *Bachur*) to become friendly with a *Chashuva Bachur* who was "one of the boys". **

This is extremely important! Don't be an "Anav" who hangs around those easy relationships (of course sometimes this is the

biggest *Mitzva*). Hanging around *Chachomim* and more "in" types can give you more *Chochma* (especially in *Limud HaTorah*). It will help you improve your invaluable *Yesod* in all *Avodas Hashem... Gadlus HaAdam!* ***

Story

I saw him in Camp Morris in a wheelchair, with all kinds of medical paraphernalia around him, and I wished him a *Refua Shleima*. He yelled: "Who says I'm a *Choleh*!?" This is very much my *M'halech*, and it has saved me (and others) loads of times from serious problems, *Chas V'shalom*. This is why I avoid doctors. They make a person an **official** *Choleh*, which makes things worse, *Rachmana Litzlan*. ****

The Steipler *Zatzal* avoided doctors, and said that he wouldn't be alive at his age had he gone to them. He said that he had many potential maladies, and with time they disappeared. Of course, every person is on a different level. I had *Rabbeim* who guided me. *****

When Mesivta Rabeinu Chaim Berlin was in Far Rockaway, the *Yeshiva* was a block away from my house. Once, I was standing on a ladder building a *succah* in my backyard, and suddenly some of my friends popped in to visit me. I was perhaps overly *Lebedik* as a teenager, and I screamed: "Hey! Hey!" Just then, R' Ahron happened to be there, and my friends started laughing, somewhat embarrassed. Of course, I was turning colors, being "caught in the act." R' Ahron laughed, and said: "*Kol Terua!*" Then, he added: "*Aderaba*, this shows: ריעות friendship and camaraderie". Here you have an example of the *Slabodka Ayin Tova* and good humor. This is the *Derech*. You can always turn a: אַיַן מִיָּנַיַן minus into a: אַיַן מִיָּבֵה plus, and you always look to find good. אָמֵן יְיָנוּ, אָמֵן May his merit protect over us, *Amen*. *****

I know a little: *הַיְלֵד הַקָּטָן* wild kid, a tiny 6-year-old who wrecks his house. He fights with his siblings, and can be quite abnormally chutzpadik to his parents. *Al Pi Tevah* (normally) this boy was heading for a sad crazy life, especially since his parents are always screaming and criticizing him. I once went over to him, and complimented him:

"*Aderaba*, I love wild kids. They have so much energy and so much *Simcha!*". These words had a big effect on him. He is still wild, but he developed a soft-side, and he became more human! *****

This was *Pikuach Nefesh Mamash*. A younger sibling was going through *Gehinom*, being bullied by his older "wild Indian" of a brother. The boy looked depressed, and avoided people. I went over to him, and told him: "I love you the most in the family." I tried this many times, with no results... until recently he started smiling and talking to me! He's a new person, with Hashem's help.

אִשְׁרָנוּ Good News

In honor of *Chodesh Elul*, Hashem gave me two unusual *Bizyonos*; which is the biggest *Kapara*. It's perfect timing! One of them may well have been a total *Dimyon*, but I felt my *Kapara*, just the same. The other one was real for sure, and it is saving me from a relationship which was a big *Shayla* in *Halacha*.

NOVARDOK

There is a famous story with a *Novardoker* who was learning in Bais Yosef of Boro Park, and his wife called. He told his friend who had answered the telephone that he was too busy

learning, and he could not accept the call. So his friend told him it was his *Kalla* who called. He got the hint, and he took the telephone. People take everything for granted, including their wives. **

When you remember the good old days when your wife was once your *Kalla*, you think differently. R' Chaim Langleben *Zatzal* was a tremendous *Masmid*, and his learning *Gemara* was always mixed with *Mussar Seforim*. ***

Every *Erev Shabbos* he always stayed in the *Bais Medrash* until 3 o'clock, no matter what. He was super *Geshmak* at home, always joking and making everyone happy (despite his many *Nisyonos*). His wife once asked what he preferred for dessert, ice cream or ices. He said: "I'll have both". Then he put his *yarmulka* on his knee, and said (pointing to his knee) "Give this guy also an ice cream". ****

He got married right after the war. His wife said that she was especially impressed with him since he had just lost his entire family, and yet he looked so happy as if nothing

*R' Nosson
Wachtfogel
Zatzal
said¹³ that
in Elul, the
main thing
is: To
become a
doer!*

¹³ לקט רשימות (ממך המשגיח דליקווד רבנו נתן מאיר וואכטפויגל זצוק"ל, נכתב על ידי תלמידו הר' ראובן הכסטר שליט"א, בעניני אלול וימים נוראים, שנת תשסו, הדפסה חדשה, עמ' ה) אמר המשגיח, עיקר העבודה באלול צריך להיות בעשה טוב דוקא, ולא בסור מער! וסיפר איך שרבנו ישראל סלנטר, עשה סדר לתלמידיו בחודש אלול, סדר לימוד של שמונה עשרה שעות במעת לעת, והיינו ששמו דגש על עשה טוב. וביאר המשגיח, הרי הגר"ס ותלמידיו שהיו גדולי עולם היו לומדים כל השנה כפי כוחם, וא"כ למה דוקא באלול למדו ח"י שעות? והיינו משום דבאמת כל השנה לא היה בכוחם ללמוד כ"כ הרבה, ורק בימים אלו שהם ימי רחמים ורצון, נפתח המוח ומתרחב הלב, ומתקרבים יותר להקב"ה שהוא המלמד תורה לעמו ישראל, ואז הרגישו שהם יכולים ללמוד ח"י שעות.

happened. This is what *Novardoker Chizuk* does to a person. He was a practical person, and he used to tell people to learn *Mussar* for ten minutes a day. *****

But once he told me in a low tone: "Sometimes a person can learn *Mussar* all night". He would always give the same *Bracha*: לא ימושו וּמִפִּי זֶרַע וּמִפִּי זֶרַע וּמִפִּי זֶרַע וּמִפִּי זֶרַע (the words of *Torah* shall never leave your mouth, your sons, or their sons, forever) and you should live a life of bending your *Middos*". When he bought a new hat, he would say:

"Please give me Class D". He was a very normal and decent person, but how he dressed, was not important to him. *****

Like all *Novardokers*, he did not have the need to dress up for people. He would always learn with his grandchildren, and his family loved him very much. He was full of encouraging words, and I once saw him at a family *Simcha*, how he was rolling and laughing at all the smart, comical things that one of his children was saying. He used to always tell me that a person has to act normal. *****

The old *Mirrer Talmidim* were also very involved in acting normal. However, *Novardokers* could often do subtle, weird things when they felt it was necessary in breaking *Middos*. Yet, they were careful how they did these things, and everyone respected them.

R' Gershon Liebman (center) with his Talmidim.
R' Langleben (top middle) R' Gendel (bottom right) and R' Yitzchok Gurwitz (bottom left)

The Alter of Novardok

ALWAYS MOVING AND DOING

The *Alter* was a big "Zariz" who was always moving and doing things. On *Yom Kippur*, he made a *Kabala* (resolution) to build 25 *Yeshivos*. (Guess what was R' Nosson Wachtfogel's *Kabala* on *Yom Kippur*? To build *Kollelim* all over the United States). They say that the *Alter Zatzal* didn't even take some food to break his fast. Right away, on *Motzei Yom Kippur*, he got on a train with his *Talmidim* and went to the next

town to build his first *Yeshiva* - the very next day (and in the middle of WWI). **

He took over an old shul, and there was his first *Yeshiva*. He said that he was afraid to go to sleep in a comfortable bed, since he would start having *Rachmanus* on himself after a fast-day, and get involved in his *Gashmiyus*. R' Gershon Liebman *Zatzal* once told a *Yungerman* to keep away from his house, and spend a whole week in the *Yeshiva* to get a recharge. ***

A great *Torah*-builder once called a *Talmid* into his office, and asked him if he's willing to build a *Yeshiva* in a far-off place, at the other end of the world. The *Talmid* said that he has to first ask his wife. The *Rebbe* said: "If you need to ask her, then you're not for us". The *Novardokers* were extremely devoted to their *Rebbe*, and their wives were trained to live for *Klal Yisroel* and not for themselves.

To hear a clear recording of Rabbi Mandel's shiurim, call by dialing:

USA 718 298 2077 / UK 0330-1170305 / Israel 072-398-2980 / Canada 647-797-0056

Here are the ID numbers for last week's Shiurim. When the menu starts, press 9 and the Shiur ID right away or 130# for all shiurim

Parshas Re'eh 5784

Shiur ID	Duration	Language
317528	2:19	Yiddish
317531	1:14	Yiddish
317532	1:20	Yiddish
317533	1:24	Yiddish
317529	2:40	Yiddish
317534	1:37	Hebrew
317535	1:35	Hebrew
317536	1:42	Hebrew
317538	2:02	Yiddish
317537	2:26	Hebrew
317530	2:20	Yiddish
317348	43:18	English
317421	5:26	English
317422	7:56	English
318071	5:50	English
318073	5:57	English
318069	48:31	English

An illustration of a hand with fingers spread, a pushpin, and a megaphone, all in white, set against a dark blue background. The background is decorated with silhouettes of birds flying in a light blue sky with a large white moon. The entire scene is framed by a dark blue border.

Important Announcement

- Rabbi Mandel will be Davening every Erev Rosh Chodesh for monthly donor's of minimum \$10.
- We are starting a new list of names.
- To join please email your names to weinberger138@gmail.com or text 8482454278
- To set up a donation please click on this link <https://pay.banquest.com/shaareibitachon>
- or payments can be made via zelle congshbt@gmail.com

**Deadline for the
Erev Rosh Hashana
list is Sep. 26th
10pm**

Questions To Rabbi Mandel

Worried about *Ayin Hara's*

Question: How worried should we be when we speak about all the positive things in our lives? Shouldn't we broadcast Hashem's kindnesses and amazing *Brachos*?? Where does the concept of *Ayin Hara's* come in, and how do we balance praising our blessings, while keeping away the evil eye? Does saying *Bli Ayin Hara* actually help and keep it away, or is it just a crutch?

Answer: An *Ayin Hara* is a *Yetzer Hara*. For many of us, it's a big *Yetzer Hara*. In *Novardok*, they weren't into them. In *Novardok* I heard a *Lashon*, where they laughed at it. Not all the *Novardokers*, but the ones who I spoke to just laughed at it and said: "What are you making trouble in your life for?" Keep away from *Ayin Hara's*, it's nothing. It's not a healthy mentality. Not for us. I don't recommend that. Do what's normally done, and you have nothing to worry about. Those who are not worried they have nothing to worry about¹. Learn not to worry in general.

All the *Bitachon* in the world disappears thanks to *Ayin Hara's*. People are nervous about things happening to them and don't have *Bitachon* because of: "*Ayin Hara, Ayin Hara*". Or, *Hakpados*. Or, I did an *Aveira*. You want to be involved in *Chazal's* that warn against *Ayin Hara*? (like the *Chazal* that² the cemetery is full of people who died because of *Ayin Hara*). These *Chazal's* are true, but a person who has *Bitachon* can be like the descendants of *Yosef* who are "above" "*Ayin Hara*" (*Chazal*³) and the *Me'am Lo'ez* adds⁴, not only does *Ayin Hara* not hurt them, but it gives them *Bracha*. **Exactly in a place of potential damage, a *Baal Bitachon* gets *Davka Yeshuos* and *Brachos*.** A person who has *Bitachon* is in a different world!

Take your pick. If you want *Bitachon*, you have to say goodbye to that mentality. And make sure you *Davka* do things like that. Because you have a big *Yetzer Hara* to worry about it. If, however, you're trying to do something not-nice, and you're being a little too showy, that's a different story. You don't have to go out of your way to hurt people! But if you're acting normal, don't worry. There's a *P'sak* like that (either from R Elyashiv *Zatzal* or R Shlomo Zalman who once told somebody) if you're acting normal, you have nothing to worry about.

You can submit your questions to Rabbi Mandel by emailing them to questionsforrabbimandel@gmail.com

¹ פסחים קי ב, כללא דמילתא, כל דקפיד קפדי בהדיה, ודלא קפיד לא קפדי בהדיה, ומיהו למיחש מיבעי (ופי' רשב"ם כל דקפיד - יותר מדאי, קפדי בהדיה השדים להזיקו, ודלא קפיד כ"כ לא קפדי בהדיה להזיקו, ומיהו למיחש מיבעי אפילו מאן דלא קפיד דלא קפדין בהדיה, דאי תימא דלא קפדי בהדיה כלל א"כ זוגות למה נזכרו בגמרא, כך היה להם לחכמים לומר לא יזהר אדם בזוגות דלא לקפדו בהדיה).

² ב"מ קז ב, רב סליק לבי קברי, עבד מאי דעבד (יודע היה ללחוש על הקברות ולהבין על כל קבר וקבר באיזו מיתה מת, אם מת בזמנו אם בעין הרע. רש"י) אמר, תשעין ותשעה בעין רעה ואחד בדרך ארץ.

³ ברכות כ א, רבי יוחנן הוה רגיל דהוה קא אזיל ויתב אשערי דטבילה, אמר, כי סלקן בנות ישראל ואתיין מטבילה, מסתכלן בי ונהוי להו זרעא דשפירי כוותי. אמרי ליה רבנן: לא קא מסתפי מר מעינא בישא? אמר להו: אנא מזרעא דיוסף קא אתינא, דלא שלטא ביה עינא בישא, דכתיב (ויחי מט כב) בן פרת יוסף בן פרת עלי עין, ואמר רבי אבהו, אל תקרי עלי עין אלא עולי עין. רבי יוסי ברבי חנינא אמר מהכא (ויחי מח טז) וידגו לרב בקרב הארץ, מה דגים שבים מים מכסין עליהם ואין עין הרע שולטת בהם, אף זרעו של יוסף אין עין הרע שולטת בהם. ואי בעית אימא, עין שלא רצתה לזון ממה שאינו שלו, אין עין הרע שולטת בו.

⁴ מעם לועז (בראשית ב, עמ' תתיד) ולא תשלוט עין הרע בך ולא בזרעך, וכל מי שיסתכל בהם בעין רעה, לא זו בלבד שלא יגיע בהם כל נזק, אלא אף תביא ברכה. וזהו שאמר לו (מט כב) בן פרת יוסף בן פרת עלי עין, ר"ל שזרע של יוסף תהיה להם שליטה על העין, ולא תהיה לעין שליטה בהם. (בשם הערוך ערך על. וזה לשון בעל הערוך, אחר שהביא הגמרא הנ"ל: פי' כל מה שמעינין להן בעין רע לא יזיקם אלא מועיל להן ומעלין ביותר. ר' גרשם צ"ל פירש שהן עולין על העין כדבר שיושב למעלה מן העין ואין שולט עליו. ורבינו חננאל ז"ל היה שונה עלי עין כלומר בואי העין במקום אחר ואל תזיקני. עכ"ל רבינו בעל הערוך. ומבואר שלפי פירוש זה, מ"ש אל תקרי עלי עין אלא 'עולי' עין היינו שיש להם 'עליה' שמתעלין על ידי העין שמעיין בהם לרעתם).